

Техніко-тактична підготовленість команди "Геліос" м. Харків у 26 першості України з футболу в першій лізі

Сергій Журід
Олександр Довбій

Харківська державна академія фізичної культури,
Харків, Україна

Мета: визначити модельні характеристики техніко-тактичної підготовленості команди, яка брала участь у чемпіонаті України першої ліги з метою подальшого удосконалення та корекції навчально-тренувального процесу.

Матеріал і методи: дані були отримані за допомогою метода експертного оцінювання, підрахунок проводився за допомогою методів математичної статистики.

Результати: проаналізовано середні значення зареєстрованих величин за 19 ігор. Аналізувалися різні техніко-тактичні дії та їх відмінності за перший та другий тайми, а також окремі показники гри гравців та команди "Геліос" м. Харків.

Висновки: отримані кількісні та якісні (коефіцієнт браку) показники як за командними техніко-тактичними діями, так і окремо по кожному техніко-тактичному прийому за кожний період гри.

Ключові слова: техніко-тактичні дії, загальна кількість дій, коефіцієнт браку, показники за перший та другий тайми, атаквальні та оборонні дії команди.

Вступ

Великий вклад у побудову модельних характеристик змагальної діяльності у футболі внесли вітчизняні фахівці [7; 9; 12]. Футбольними фахівцями аналізується техніко-тактична підготовленість від юних футболістів [2; 6; 8] до ветеранів футболу [11]. Деякі фахівці досліджують окремі показники, які, на їх погляд, призводять до позитивного результату гри. Серед них: передачі м'яча в один дотик у різних зонах футбольного поля [13], доставка м'яча до штрафної площі суперника [10] та інше. Маються поодинокі дослідження змагальної діяльності висококваліфікованих футболістів (Прем'єр-ліга Українського футболу), які проводилися з однією і тією ж командою протягом тривалого часу [15]. Проте практично відсутні лонгitudіальні дослідження техніко-тактичної підготовленості команд першої ліги українського футболу [3–5].

У наш час, під час розробки кількісних показників, які характерні для заданого рівня спортивної майстерності, можна виділити різні підходи [14]. Нами використовувався підхід, який пов'язаний з вивченням значної сукупності спортсменів різної кваліфікації, встановленням залежності між рівнем спортивної майстерності та динамікою змін того чи іншого показника.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано згідно Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр. МОН України за темою 2.3 "Науково-методичні основи удосконалення системи підготовки спортсменів у футболі з урахуванням особливостей змагальної діяльності", а також згідно Ініціативної теми НДР кафедри футболу та хокею Харківської державної академії фізичної культури на 2016–2021 рр. "Психо-сенсорна регуляція рухової діяльності спортсменів ситуативних видів спорту".

Мета дослідження: основною метою було визначити модельні характеристики та їх зміни у техніко-тактичній підготовленості команди "Геліос" м. Харків, яка брала участь у 26 першості України в першій лізі, для подальшого удосконалення та корекції навчально-

тренувального процесу.

Матеріал і методи дослідження

Дослідження проводилися за допомогою методу експертного оцінювання. У якості експертів були задіяні 5 фахівців футболу. Серед них: один майстер спорту з футболу, один – кандидат у майстри спорту, інші були гравцями професійних команд з футболу. Усі фахівці у минулому працювали з професійними та аматорськими командами з футболу у якості тренерів. З числа експертів: два професори; один кандидат педагогічних наук, доцент; два кандидати наук з фізичного виховання, доценти кафедри футболу та хокею Харківської державної академії фізичної культури. Якщо під час реєстрації змагальної діяльності команди "Геліос" м. Харків виникали дискусійні питання, вони вирішувалися більшістю голосів. Під час проведення педагогічних спостережень сама методика припускала взаємний контроль за показниками змагальної діяльності, що дозволяло отримувати більш об'єктивні дані. Так, один з фахівців підраховував загальну кількість передач, а інший, у цей же час, на диктофон набалакував, які конкретно гравці (№ гравця) та яку за напрямком та дистанцією передачу було виконано.

При розробці модельних характеристик, обчислювалося середнє – \bar{X} , помилка вибіркової середньої (помилка репрезентативності) – $\pm m$. Достовірність відмінностей визначалася за допомогою t -критерію Стьюдента за загальноприйнятою методикою [1].

Науково-методичною групою при команді "Геліос" м. Харків було зареєстровано 19 ігор на своєму полі. У матчах 26 першості України у першій лізі брали участь 18 команд. Гравці "Геліосу" провели 34 гри, отримали 16 перемог, 10 – нічиїх, 8 – поразок, співвідношення м'ячів 31–22. Набрано 58 очок.

Результати дослідження

У даному дослідженні представлені середні показни-

ки, які були отримані за 19 домашніх ігор у 26 першості України з футболу серед команд першої ліги. Так, загальна кількість техніко-тактичних дій складала $644,98 \pm 27,91$, при цьому коефіцієнт браку при виконанні цих дій був $35,86 \pm 2,01\%$. За перший тайм гравці команди "Геліос" виконували $338,15 \pm 17,45$ техніко-тактичних дій з коефіцієнтом браку $37,48 \pm 2,99\%$. У другому періоді гравці робили $301,4 \pm 14,64$ техніко-тактичних дій, з коефіцієнтом браку $40,47 \pm 3,03\%$. Достовірних відмінностей у даних показниках нами не виявлено (табл. 1). Достовірно менше ($t=3,2$; $p<0,01$) перехоплень у другому періоді виконували гравці команди "Геліос" м. Харків.

Нами також підраховувалась найбільша кількість техніко-тактичних дій серед усіх гравців команди "Геліос"

за матч (також підраховувався коефіцієнт активності). Так, найбільша кількість техніко-тактичних дій гравців складала $82,0 \pm 3,26$, при цьому коефіцієнт браку у даних гравців був $33,48 \pm 2,04\%$.

Середня загальна кількість передач, які виконали гравці "Геліоса" за 19 ігор складала $348,0 \pm 14,16$ (табл. 2). При цьому загальний коефіцієнт браку при виконанні передач був $37,5 \pm 1,85\%$. За перший тайм виконували $184,52 \pm 9,12$ передач, з коефіцієнтом браку $36,13 \pm 1,72\%$. У другому періоді гравці виконували у середньому $162,57 \pm 7,38$ передач, з коефіцієнтом браку $43,95 \pm 3,07\%$. Коефіцієнт браку при виконанні передач за перший тайм достовірно краще, ніж за другий тайм ($t=2,23$; $p<0,05$).

Коефіцієнт браку під час виконання: коротких та

Таблиця 1
Показники техніко-тактичної підготовленості гравців команди "Геліос" у 26 першості першої ліги, n=19

№ з/р	Техніко-тактичні дії	1 тайм	2 тайм	t	p	1+2
				$\bar{X} \pm m$		
1.	Прийом м'яча	$59,18 \pm 11,97$	$47,36 \pm 9,95$	0,75	$p > 0,05$	$106,54 \pm 21,61$
	К браку, %	–	–	–	–	$22,05 \pm 2,51$
2.	Передачі м'яча ногою вперед (короткі)	$88,0 \pm 7,62$	$86,63 \pm 5,49$	0,14	$p > 0,05$	$174,63 \pm 12,06$
	К браку, %	–	–	–	–	$41,58 \pm 2,69$
3.	Передачі м'яча ногою назад і поперек (короткі)	$55,45 \pm 6,9$	$44,45 \pm 5,24$	1,27	$p > 0,05$	$105,25 \pm 8,97$
	К браку, %	–	–	–	–	$16,92 \pm 1,66$
4.	Передачі м'яча ногою вперед (довгі)	$26,9 \pm 1,59$	$26,54 \pm 2,52$	0,12	$p > 0,05$	$53,27 \pm 3,38$
	К браку, %	–	–	–	–	$64,31 \pm 2,09$
5.	Передачі м'яча ногою назад і поперек (довгі)	$3,3 \pm 0,68$	$3,11 \pm 0,45$	0,23	$p > 0,05$	$6,1 \pm 0,9$
	К браку, %	–	–	–	–	$55,9 \pm 6,77$
6.	Гра головою (одноборства вгорі)	$25,63 \pm 2,43$	$24,18 \pm 3,02$	0,37	$p > 0,05$	$49,81 \pm 4,46$
	К браку, %	–	–	–	–	$37,22 \pm 1,89$
7.	Обведення суперника	$11,45 \pm 1,97$	$13,81 \pm 1,68$	0,91	$p > 0,05$	$25,27 \pm 3,35$
	К браку, %	–	–	–	–	$51,4 \pm 3,34$
8.	Перехоплення	$15,72 \pm 1,13$	$9,72 \pm 1,5$	3,2	$p < 0,01$	$25,63 \pm 1,53$
	К браку, %	–	–	–	–	$27,72 \pm 4,02$
9.	Відбори	$24,27 \pm 2,76$	$26,72 \pm 2,27$	0,68	$p > 0,05$	$51,0 \pm 3,95$
	К браку, %	–	–	–	–	$58,86 \pm 2,76$
10.	Удари по воротах ногою	$2,9 \pm 0,48$	$4,3 \pm 0,59$	1,84	$p > 0,05$	$6,54 \pm 0,94$
	К браку, %	–	–	–	–	$41,48 \pm 9,18$
11.	Удари по воротах головою	$1,71 \pm 0,35$	$1,5 \pm 0,34$	0,43	$p > 0,05$	$2,62 \pm 0,65$
	К браку, %	–	–	–	–	$43,75 \pm 12,27$
12.	11-м штрафних ударів	–	1	–	–	1
	К браку, %	–	0	–	–	0
13.	Штрафних в зоні атаки	$2,4 \pm 0,47$	$2,0 \pm 0,37$	0,67	$p > 0,05$	$3,81 \pm 0,67$
	К браку, %	–	–	–	–	$65,24 \pm 8,51$
14.	Кутових	$2,45 \pm 0,52$	$2,27 \pm 0,4$	0,27	$p > 0,05$	$4,72 \pm 0,72$
	К браку, %	–	–	–	–	$65,59 \pm 5,83$
15.	Вкидання м'яча з-за бічної лінії	$16,0 \pm 1,22$	$15,0 \pm 0,76$	0,69	$p > 0,05$	$31,3 \pm 1,88$
	К браку, %	–	–	–	–	$15,77 \pm 2,56$
16.	Загальна кількість ТТД за тайм (гру)	$338,15 \pm 17,45$	$301,4 \pm 14,64$	1,61	$p > 0,05$	$644,98 \pm 27,91$
17.	Коефіцієнт ефективності, %	$59,39 \pm 4,41$	$57,2 \pm 4,32$	0,35	$p > 0,05$	$64,07 \pm 2,48$
18.	Коефіцієнт браку, %	$37,48 \pm 2,99$	$40,47 \pm 3,03$	0,7	$p > 0,05$	$35,86 \pm 2,01$

Примітка. Достовірні відмінності виділені жирним шрифтом.

середніх передач вперед – 42,4±2,02%, довгих передач вперед – 64,14±1,73%. Кількість передач вперед – 236,05±7,81, з коефіцієнтом браку – 47,47±2,0%.

Гравці команди "Геліос" у середньому виконували за гру передач назад та поперек – 111,42±7,08, з коефіцієнтом браку 18,18±1,41%.

Відсоткове співвідношення кількості передач у загальній кількості техніко-тактичних дій складало 53,22±1,06%.

Таблиця 2
Показники загальної кількості передач за перший та другий тайми гравців команди "Геліос", м. Харків, n=19

Показник	1 тайм	2 тайм	t		1+2
			$\bar{X} \pm m$	p	
Усього передач	184,52±9,12	162,57±7,38	1,87	p>0,05	348,0±14,16
К браку, %	36,13±1,72	43,95±3,07	2,23	p<0,05	37,5±1,85

Примітка. Достовірні відмінності виділені жирним шрифтом.

Нами також були зареєстровані атаквальні та захисні дії команди "Геліос" та команд-суперників, з якими зустрічалася харківська команда (табл. 3). Підраховувалися не

тільки кількісні показники, а й якісні (показники ефективності, %). Атаквальні дії поділялися на успішні, зірвані та всього. Реєструвалися також (серед усіх атак) кількість та ефективність проникаючих атак.

Достовірних відмінностей у показниках атаквальних та захисних дій між першим та другим періодами нами не виявлено.

У середньому за гру команда "Геліос" м. Харків у 26 першості проводила 156,92±3,6 атаквальних дій (табл. 4). З них 129,35±4,56 швидких атак (82,36±1,71%) з ефективністю 9,53±1,65%; 26,92±2,5 позиційних атак (17,22±1,72%) з ефективністю 19,43±3,79%.

У різних зонах футбольного поля гравцям команди "Геліос" не вдавалось завершувати атаки (табл. 5). Так, у зоні оборони перерваних атак було 8,74±1,28%, у середній – 45,98±5,76%, у зоні атаки – 33,18±2,87%.

У середньому за гру команда "Геліос" проводила 156,92±3,6 атаквальних дій (табл. 6). Гравці б'ють по воротах 8,09±1,14 разів, кількість забитих м'ячів – 1,09±0,34. Викликає інтерес показник відношення кількості забитих м'ячів до кількості атаквальних дій (0,69±0,22%).

Висновки / Дискусія

Розробці модельних характеристик змагальної діяль-

Таблиця 3
Атаквальні та захисні дії футболістів команди "Геліос" у матчах з різними командами за 26 першість, n=19

№ з/р	Показники		1-тайм		2-тайм		p	Усього
1.	Кількість атак своєї команди	Успішних	7,9±1,26	8,73±1,35	>0,05	16,64±2,2		
		Зірваних	70,4±2,86	69,83±3,55	>0,05			
		Усього	78,34±2,86	78,57±3,32	>0,05			
2.	Ефективність атаквальних дій, %		10,1±1,6	11,24±1,69	>0,05	10,63±1,41		
3.	Ефективність оборонних дій, %		91,57±1,21	89,8±1,3	>0,05	90,77±1,04		
4.	Кількість атак команди суперника	Успішних	6,39±0,91	7,81±1,14	>0,05	14,21±1,63		
		Зірваних	70,73±3,09	70,59±3,81	>0,05			
		Усього	77,13±3,0	78,41±3,85	>0,05			
5.	Ефективність атаквальних дій, %		8,37±1,22	10,28±1,63	>0,05	8,34±0,75		
6.	Ефективність оборонних дій, %		89,83±1,59	88,7±1,69	>0,05	89,33±1,4		
7.	Кількість проникаючих атак своєї команди	Успішних	7,63±1,29	8,54±1,38	>0,05	16,18±2,25		
		Зірваних	29,37±1,9	26,93±1,53	>0,05			
		Усього	37,0±2,34	35,49±2,27	>0,05			
8.	Ефективність атаквальних дій, %		20,17±3,15	23,35±3,11	>0,05	21,86±2,55		
9.	Ефективність оборонних дій, %		81,76±2,68	79,51±2,69	>0,05	80,74±1,84		
10.	Кількість проникаючих атак команди суперника	Успішних	6,34±0,91	7,45±1,12	>0,05	13,93±1,57		
		Зірваних	28,44±2,01	29,81±2,51	>0,05			
		Усього	34,79±2,18	37,4±2,81	>0,05			
11.	Ефективність атаквальних дій, %		18,2±2,68	20,41±2,69	>0,05	19,19±1,85		
12.	Ефективність оборонних дій, %		79,79±3,16	76,57±3,11	>0,05	78,08±2,54		

Примітка. Достовірних відмінностей у показниках першого та другого періодів не виявлено.

Таблиця 4
Показники швидких та позиційних атак команди "Геліос" та їх ефективність, n=19

Загальна кількість	Швидкі атаки			Позиційні атаки		
	Кіл-сть	%	Ефективність, %	Кіл-сть	%	Ефективність, %
156,92±3,6	129,35±4,56	82,36±1,71	9,53±1,65	26,92±2,5	17,22±1,72	19,43±3,79

Таблиця 5
Показники перерваних атак команди "Геліос" в різних зонах футбольного поля, %, n=19

Зони футбольного поля	Оборони	Середня	Атаки
Відсоток зриву атак, %	8,74±1,28	45,98±5,76	33,18±2,87

вони не розглядають динаміку змін показників техніко-тактичної підготовленості у багаторічних дослідженнях одного й того ж контингенту. Близькі до наших дослідження В. М. Шамардіна, які він проводив з командою вищої ліги "Дніпро" м. Дніпропетровськ, проте нами був вибраний контингент досліджуваних інший, тобто футболісти першої ліги українського футболу.

Таблиця 6
Середні показники ефективності атаквальних дій футбольної команди "Геліос", (X±m)

Кількість атаквальних дій (n=19)	Кількість ударів по воротах суперника (n=19)	Відношення кіл-сті ударів по воротах до кіл-сті атаквальних дій, % (n=19)	Кіл-сть забитих м'ячів(n=19)	Відношення кіл-сті забитих м'ячів до кіл-сті атаквальних дій, % (n=19)
156,92±3,6	8,09±1,14	5,15±0,83	1,09±0,34	0,69±0,22

ності у футболі присвячено багато досліджень фахівців. При цьому вони охоплюють широкий контингент досліджуваних. Так, у роботах А. В. Дулібського, С. С. Ковалю та С. Лебедева у співавторстві наведені показники техніко-тактичної підготовленості юних футболістів різного віку та кваліфікації. В. М. Костюкевич, Г. А. Лисенчук, В. А. Марченко відображають аналогічні показники кваліфікованих спортсменів та В. І. Перевозник досліджував техніко-тактичну підготовленість ветеранів футболу. У роботах фахівців проявляється бажання віднайти у показниках техніко-тактичної підготовленості ті показники, які суттєво впливають на позитивний результат матчу. Серед них: роботи А. А. Перцухова про гру в один дотик у різних зонах футбольного поля, В. В. Мулика зі співавторами про доставку м'яча в штрафну площу суперника. Проте

Результати нашого дослідження доводять, що динаміка змін техніко-тактичної підготовленості гравців команди пелівала на позитивний результат у конкретній грі та у кінцевому рахунку на місце у турнірній таблиці.

Дослідження проводилися з метою корекції навчально-тренувального процесу команди "Геліос" м. Харкова, підбору методів та засобів під час тренувань та досягнення високого рівня техніко-тактичної підготовленості гравців команди.

Подальші дослідження будуть спрямовані на отримання модельних характеристик техніко-тактичної підготовленості команди "Геліос" м. Харків та їх порівняння з командами першої ліги українського футболу та з тими командами, які беруть участь в іграх Прем'єр-ліги України з футболу.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що немає конфлікту інтересів, який може сприйматись таким, що може завдати шкоди неупередженості статті.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Список використаної літератури

1. Денисова, Л.В., Хмельницкая, И.В., Харченко, П.А. (2008), *Измерения и методы математической статистики в физическом воспитании и спорте*. Олимпийская література, Киев.
2. Дулібський, А.В. (2001), *Моделювання тактичних дій у процесі підготовки юнацьких команд з футболу*, Науково-методичний (технічний) комітет ФФУ, Київ.
3. Журід, С.М. (2011), "Дослідження техніко-тактичної підготовленості команди "Геліос" м. Харків за перше коло 20 чемпіонату України з футболу в першій лізі 2011-2012 рр.", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 4, С. 46-50.
4. Журід, С.М., Ребаз, Слеман (2015), "Техніко-тактична підготовленість команди "Геліос" м. Харків у 24 чемпіонаті України з футболу в першій лізі 2014-2015 рр.", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 4(48), С. 40-45, doi: 10.15391/sns.v.2015-4.007.
5. Журід, С.М. (2017), "Техніко-тактична підготовленість команди "Геліос" м. Харків у 25 чемпіонаті України з футболу в першій лізі", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 1 (57), С. 36-40, doi: 10.15391/sns.v.2017-1.006.
6. Коваль, С.С. (2011), "Сравнительный анализ динамики формирования технико-тактической подготовленности юных футболистов 10-12 лет", *Слобожанський науково-практичний вісник*, № 2, С. 135-143.
7. Костюкевич, В.М. (2014), *Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту)*, Вінниця.
8. Лебедев, С.І., Журід, С.М., Ребаз, Слеман (2015), "Аналіз показників змагальної діяльності та спеціальної технічної підготовленості футболістів 10-12 років", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 5(49), С. 52-56.
9. Лисенчук, Г.А. (2003), *Управление подготовкой футболистов*, Киев.
10. Мулик, В.В., Перевозник, В.І., Перцухов, А.А. (2015), "Характеристика епізодів гри в штрафному майданчику команди", *Слобожанський науково-практичний вісник*, № 3 (47), С. 75-79.
11. Перевозник, В.І. (2004), *Особливості побудови тренувального процесу футболістів ветеранів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. фіз. вих.*, Харків, 20 с.
12. Перевозник, В.І., Марченко, В.А. (2012), "Исследование технико-тактических действий команды "Металлист" г. Харьков в первых половинах 20 и 21 чемпионатов Украины в Премьер-лиге (2010–2012 гг.)", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 5(2), С. 62-67.
13. Перцухов, А.А., Коваль, С.С. (2016), "Анализ количественных и качественных показателей передач мяча в играх команд высокой квалификации", *Слобожанський науково-спортивний вісник*, № 1 (51), С. 57-60.
14. Платонов, В.Н. (1997), *Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте*, Киев.
15. Шамардин, В.Н. (2012), *Технология подготовки футбольной команды высшей квалификации*, Днепропетровск.

Стаття надійшла до редакції: 09.10.2018 р.
Опубліковано: 31.12.2018 р.

Аннотация. Сергей Журид, Александр Довбий. Технико-тактическая подготовленность команды "Гелиос" г. Харьков в 26 первенстве Украины по футболу в первой лиге. **Цель:** определить модельные характеристики технико-тактической подготовленности команды, которая принимала участие в чемпионате Украины первой лиги с целью дальнейшего совершенствования и коррекции учебно-тренировочного процесса. **Материал и методы:** данные были получены с помощью метода экспертной оценки, подсчет проводился с помощью методов математической статистики. **Результаты:** проанализированы средние значения зарегистрированных величин за 19 игр. Анализировались различные технико-тактические действия и их отличия за первый и второй таймы, а также отдельные показатели игры игроков и команды "Гелиос" г. Харьков. **Выводы:** полученные количественные и качественные (коэффициент брака) показатели как по командным технико-тактическими действиями, так и отдельно по каждому технико-тактическому приему за каждый период игры.

Ключевые слова: технико-тактические действия, общее количество действий, коэффициент брака, показатели за первый и второй таймы, атакующие и оборонительные действия команды.

Abstract. Serhii Zhurid & Oleksandr Dovbii. Technical and tactical readiness of the team "Helios" (Kharkiv) in the 26th Ukrainian soccer championship in the first league. **Purpose:** to determine the model characteristics of the technical and tactical readiness of the team that participated in the Ukrainian championship of the first league in order to further improve and correct the training process. **Material & Methods:** the data were obtained using the method of expert evaluation, the calculation was carried out using the methods of mathematical statistics. **Results:** analyzed the average values of the registered values for 19 games. Analyzed various technical and tactical actions and their differences in the first and second halves, as well as individual indicators of the game players and the team "Helios" (Kharkiv). **Conclusion:** quantitative and qualitative (rejection rate) indicators were obtained both for team technical and tactical actions, and separately for each technical and tactical method for each game period.

Keywords: technical and tactical actions, total number of actions, reject rate, indicators for the first and second half, attacking and defensive actions of the team.

References

1. Denisova, L.V., Khmel'nitskaya, I.V. & Kharchenko, P.A. (2008), *Izmereniya i metody matematicheskoy statistiki v fizicheskom vospitanii i sporte* [Measurements and methods of mathematical statistics in physical education and sport]. Olimpiyskaya literatura, Kiev. (in Russ.)
2. Dulibskiy, A.V. (2001), *Modeliuvannya taktychnykh dii u protsesi pidhotovky yunatskykh komand z futbolu* [Modeling of tactical actions in the process of training youth football teams], Naukovo-metodychni (tekhnichni) komitet FFU, Kyiv. (in Ukr.)
3. Zhurid, S.M. (2011), "Investigation of the technical and tactical readiness of the Helios team in Kharkiv for the first round of the 20th championship of Ukraine in the first league in 2011-2012", *Slobozans'kij naukovo-sportivnij visnik*, No. 4, pp. 46-50. (in Ukr.)
4. Zhurid, S.M. & Rebaz, Sleman (2015), "Technical and tactical readiness of the Helios team in Kharkiv in the 24th championship of Ukraine in the first league 2014-2015", *Slobozans'kij naukovo-sportivnij visnik*, No. 4(48), pp. 40-45, doi: 10.15391/sns.v.2015-4.007. (in Ukr.)
5. Zhurid, S.M. (2017), "Technical and tactical readiness of the Helios team in Kharkiv in the 25th championship of Ukraine in the first league", *Slobozans'kij naukovo-sportivnij visnik*, No. 1 (57), pp. 36-40, doi: 10.15391/sns.v.2017-1.006. (in Ukr.)
6. Koval, S.S. (2011), "Comparative analysis of the dynamics of the formation of technical and tactical readiness of young football players 10-12 years old", *Slobozans'kij naukovo-sportivnij visnik*, No. 2, pp. 135-143. (in Russ.)
7. Kostiukevych, V.M. (2014), *Teoriya i metodyka sportyvnoi pidhotovky (na prykladi komandnykh ihrovykh vydiv sportu)* [Theory and method of sports training (on the example of team playing sports)], Vinnytsia. (in Ukr.)
8. Lebedev, S.I., Zhurid, S.M. & Rebaz, Sleman (2015), "Analysis of indicators of competitive activity and special technical preparedness of football players of 10-12 years old", *Slobozans'kij naukovo-sportivnij visnik*, No. 5(49), pp. 52-56.
9. Lisenchuk, G.A. (2003), *Upravlenie podgotovkoy futbolistov* [Soccer Players Training Management], Kiev. (in Russ.)
10. Mulik, V.V., Perevoznik, V.I. & Pertsukhov, A.A. (2015), "Characteristics of the Episodary of the Grid in the Penalty Directions of the Commander", *Slobozans'kij naukovo-sportivnij visnik*, No. 3 (47), pp. 75-79. (in Russ.)
11. Perevoznik, V.I. (2004), *Osoblyvosti pobudovy trenuvalnoho protsesu futbolistiv veteraniv: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. fiz. vykh.* [Features of the construction of a training process for veteran veterans: PhD thesis abstract], Kharkiv, 20 p. (in Ukr.)
12. Perevoznik, V.I. & Marchenko, V.A. (2012), "Study of technical-tactical actions of the Metalist team in Kharkiv in the first half of the 20 and 21 Championships of Ukraine in the Premier League (2010-2012)", *Slobozans'kij naukovo-sportivnij visnik*, No. 5(2), pp. 62-67. (in Russ.)
13. Pertsukhov, A.A. & Koval, S.S. (2016), "Analysis of the quantitative and qualitative indicators of the ball passes in the games of highly qualified teams", *Slobozans'kij naukovo-sportivnij visnik*, No. 1(51), pp. 57-60. (in Russ.)
14. Platonov, V.N. (1997), *Obshchaya teoriya podgotovki sportsmenov v olimpiyskom sporte* [The General Theory of Training Athletes in Olympic Sport], Kiev. (in Russ.)
15. Shamardin, V.N. (2012), *Tekhnologiya podgotovki futbolnoy komandy vysshey kvalifikatsii* [Technology of preparation of the football team of the highest qualification], Dnepropetrovsk. (in Russ.)

Received: 09.11.2018.

Published: 31.12.2018.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Журид Сергій Миколайович: к. фіз. вих., доцент; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська 99, м. Харків, 61058, Україна.

Журид Сергей Николаевич: к. физ. восп., доцент; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Serhii Zhurid: PhD (Physical Education and Sport), Associate Professor; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska str. 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0002-8943-1418

E-mail: zhurid 80@gmail.com

Довбий Олександр Петрович: Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська 99, м. Харків, 61058, Україна.
Довбий Александр Петрович: Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Oleksandr Dovbii: Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkovskaya 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

ORCID.ORG/0000-0002-1614-6122

E-mail: dantongios@gmail.com